

До Върховен административен съд

КАСАЦИОННА ЖАЛБА

от **ГЬОРКЕМ ХУСЛУ**

търсещ закрила от Турция, ЛНЧ:1001617019

чрез процесуалния му представител адв. Димитър Танчев

Танчев, член на САК, личен адвокатски №1000611810

съдебен адрес: гр. София, ул. „Узунджовска“ № 1, ет. 3, БХК

срещу:

РЕШЕНИЕ №1198/12.02.2025 год. по адм. дело № 1490/2024 г.

на Административен съд – Хасково, II състав

ПОЧИТАЕМИ ВЪРХОВНИ АДМИНИСТРАТИВНИ СЪДИИ,

С горепосоченото решение на Административен съд – Хасково бе отхвърлена жалбата на доверителя ми срещу решение на председателя на Държавната агенция за бежанците при МС, с която му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на основание чл.75, ал. 1, т. 2 и 4 вр. с чл. 8, ал.1 и чл. 9, ал.1 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Оспорваме постановеното решение като необосновано, а така също и неправилно поради нарушение на материалния закон – отменителни основания по чл.209, т.3 АПК, въз основа на следните СЪОБРАЖЕНИЯ:

I. По необосноваността на оспорения съдебен акт

Въззивният съд не е обсъдил и не се произнесъл по изложените от доверителя в жалбата и в съдопроизводството факти, обстоятелства и аргументи, нито се е произнесъл по какъвто и да било начин по представените писмени доказателства в подкрепа на възраженията срещу оспорения акт. Съдът в решението си пропуска да изясни фактическата обстановка по делото в нейната съвкупност, като е обсъдил и кредитирал единствено фактическите основания, наведени от органа в оспорения акт. В резултат на това в обжалваното решение е съдът е навел погрешният правен извод, че не са налице необходимите материалноправни предпоставки за предоставяне в полза на Гьоркем Хуслу на бежански статут.

Касационният жалбоподател обоснова молбата си за предоставяне на международна закрила с обоснована и доказана опасност от преследване по признак на неговата принадлежност към определена социална група и политическо мнение – основания по чл.8, ал.1 от ЗУБ, в субективното му качество на лице с изявена хомосексуална ориентация и активист за защита на правата на ЛГБТ общността в Република Турция, както и ясната му, проявена по публичен начин и доказана позиция на противник на управленския режим на Реджеп Тайип Ердоган и съответните длъжностни лица в полицията, прокуратурата и съда от неговата управляваща ислямистка Партия на Справедливостта и Развитието като субекти, осъществяващи преследването по смисъла на чл. 8, ал.2, т. 1 ЗУБ както срещу правата на

хомосексуалните хора в Турция по принцип, така и осъществили конкретното процесно преследване срещу касационния жалбоподател в частност.

По отношение на представените от Гьоркем Хуслу доказателства е наведена единствено констатацията в едно изречение, че – цитирам: *„Съдът отчита факта, че по делото се представиха писмени материали, от които се извличат данни за част от твърдяното в жалбата“* (курсив мой).

Съдът обаче изобщо не обсъжда под никаква форма представените от касационния жалбоподател изрични писмени доказателства относно обстановката на преследване в Република Турция, но особено – **относно преживените от него изтезания чрез ежедневни изнасилвания докато изтърпява през периода на 2018г.-2020г. наложеното му наказание лишаване от свобода в затвора за период от две години**, постановено от първоинстанционния Одрински наказателен съд през 2017г. за нападение чрез хвърляне на яйце срещу кмета на гр. Одрин. Съдът, също така, не обсъжда, че взети в тяхната съвкупност тези отделни обстоятелства всъщност водят до обратния на постановения от съда правен извод, а именно - за наличие на съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повтораемост, което съставлява преследване по смисъла на **чл.8, ал.4 ЗУБ**, а отделно от това – **основание за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.1, т.2 ЗУБ**.

Съдът също така изобщо не обсъжда, дори за да отхвърли, наведените във въззивната жалба против акта доводи, че жалбоподателят не просто се опасява, а **реално е понесъл тежко посегателство** по смисъла на чл.9, ал.1, т.2 от закона под формата на претърпените от него изтезания чрез регулярни изнасилвания за продължителен период от две години. Съгласно доктрината действителността, както и вероятността от понасянето на тежко посегателство, се установяват съгласно приетите от чл.4, ал.4 Квалификационна директива доказателствени стандарти за оценка. Съгласно тези стандарти *във всички случаи, когато кандидатът вече е преживял преследване, или е понесъл значителна вреда в страната си на произход*, това обстоятелство следва да се приема като признак за наличието на истински риск от ново преследване в бъдеще, или от ново нанасяне на същата или друга значителна вреда. Презумира се, че в тези хипотези реалната опасност от ново тежко посегателство в страната на произход винаги е налице. Допуска се (чл.4, ал.4 in fine КД) тази законова презумпция да бъде оборена само, когато съществуват достатъчно добри основания да се сметне, че преследването или значителната вреда не биха се повторили в бъдеще. (така, „Бежанско право“, изд. „Сиби“, 2022 г., §16, раздел I, т.5, стр.171) В конкретния случай обаче тази оборимост не е налице, напротив – съществува опасност **тези изтезания да бъдат повторени в бъдеще** предвид наложените на жалбоподателя други присъди, които при отказ да му се предостави закрила и принудителното му връщане в държавата му на произход Турция той ще следва да изтърпи и следователно, отново да бъде изложен на **доказан и непосредствен риск от изнасилване в турски затвор заради сексуалната му ориентация**.

Така, налице е реална и доказана опасност от тежко посегателство под формата на изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, при която е налице риск от нанасяне на безспорна физическа или психическа увреда при евентуално ново изнасилване в бъдеще, каквито вреди жалбоподателят вече лично е претърпял при предходното си лишаване от свобода в затвора в гр. Одрин през периода 2018г. – 2020г.

II. По неправилността на съдебния акт поради противоречие с материалния закон

Съдът квалифицира осъщественото срещу доверителя ми наказателно преследване като последица от провеждане на обичайни за съответното национално законодателство действия по разследване и наказване на деяние, въздигнато в престъпление. Съдът обаче не взема предвид нито интензитетът на осъщественото наказателно преследване, нито непропорционалността на наложените на жалбоподателя наказания. В продължение на период от повече от 10 години жалбоподателят Гьоркем Хуслу е многократно задържан под различен предлог, основно за протестни дейности против общите ограничения на правата и гражданските свободи в Турция от режима на президента Ердоган, така и в защита на правата на хомосексуалните малцинства. Освен задържането, като резултат от проведените срещу него поредица от наказателни производства, жалбоподателят:

- ефективно изтърпяване за период от две години на наказание **лишаване от свобода за нападение с яйце на кмета на гр. Одрин**, квалифицирано в Решение № 2017/551 по дело № 2017/464 като нападение над длъжностно лице, по време на което е подложен на изтезание чрез ежедневни изнасилвания, които по никакъв начин не са препятствани, предотвратени, разследвани или наказани от администрацията на затвора в гр. Одрин;

- получава **обвинение в обида към президента Реджеп Тайип Ердоган за изказани в питейно заведение непристойни думи** срещу него, както и срещу други политически лица, видно от Обвинителен акт № 2023/4818 по дело № 2023/5871. За това си деяние доверителят ми е заплашен от **присъда лишаване от свобода за период от минимум 1 до 4 години**, която може да бъде увеличена с 1/6 предвид публичността на обидата съгласно чл. 299, ал. 1 и ал. 2 от Наказателния кодекс на Република Турция;

- повдигнато му е **обвинение в отклоняване от военна служба, независимо от установената** от самите турски въоръжени сили преди повдигане на обвинението **непригодност на лицето** за военна служба с оглед неговата хомосексуална ориентация, видно от Медицинско свидетелство от 05.07.2023 г. и Заповед за арест по дело № 2023/341 от 05.10.2023 г.

В противоречие с утвърдените принципи на бежанското право обаче, първоинстанционният съд и административният орган приемат, че горните факти на наказателно преследване не съставляват достатъчна заплаха, защото са приети за съответстващи на законите на страната на произход на търсещия закрила.

Съгласно Наръчника на ВКБООН за процедурите и критериите за определяне на статуса на бежанците в съответствие с Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г., наказателно преследване или наказание за престъпление от общ характер не представлява преследване. Лица, които бягат от наказателно преследване или наказание за такова престъпление, обикновено не са бежанци, но това може да е различно в случай на прекомерно наказание или ако наказателното преследване само по себе си съставлява преследване. Следователно **тези мерки могат да представляват преследване, ако в държавата на произход е налице непропорционално или дискриминационно наказателно преследване или наказание.**

Несъмнено в случая на Гьоркем Хуслу става въпрос за преднамерен и несправедлив акт на преследване, легитимиран чрез поредица от нарочни съдебни процеси, в които едно лице е било осъдено и е вероятно отново да бъде осъдено на непропорционално високо по своя характер наказание за конкретния му деяния – лишаване от свобода за удар с яйце на друго лице, ругатни към президента и отклоняване от военна служба, за която лицето е обявено за

непригодно. Безспорно е, че тази непропорционалност произтича от две субективни характеристики на доверителя ми, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, а именно – неговото **политическо мнение** против управлението на президента Ердоган, изразявано многократно по публичен начин чрез протестните му действия, както и неговата **принадлежност към определена социална група** поради хомосексуалната му ориентация. Независимо, че последното обстоятелство не се сочи изрично в представената съдебна документация, издадената присъда и повдигнатите обвинения срещу касатора, те безспорно са мотивирани от неговата сексуална ориентация, известна на държавните власти в Република Турция и съответно от изразяваното от него политическо мнение и дейност в защита на основни човешки права на ЛГБТ общността. Допълнителни аргументи в подкрепа на този извод са срокът на вече наложеното наказание – ефективно лишаване от свобода за срок от две години, което е **абсолютно несъразмерно** с тежестта на твърдяното престъпление, както и опасността от налагане на наказание лишаване от свобода за изречено **устно ругателство срещу президента на държавата**.

Доказателство за липсата на независима съдебна система в Република Турция са и приетите от редица международни органи декларации в тази насока. Така в т. 9 на Резолюция на Европейския парламент от 21 януари 2021 г. относно положението с правата на човека в Турция, се – **цитирам**: „...изразява сериозна загриженост във връзка със свиването на пространството на гражданското общество и продължаващото влошаване на основните права и свободи и върховенството на закона в Турция; подчертава по-специално загрижеността във връзка с трайното отстъпление на Турция по отношение на независимостта на съдебната власт; призовава турските органи да прекратят съдебния тормоз над защитниците на правата на човека и членовете на лесбийската, гей, бисексуалната, транссексуалната и интерсексуалната общност, чиито основни права се нарушават“.

Аргумент в тази насока се съдържа и в изготвените и представените в административната преписка от самия административен орган ДАБ-МС справки от дирекцията му „Международна дейност“, в които е посочено, че изпълнителният контрол и политическото влияние върху съдебната система в Турция довеждат до това **съдилищата систематично да приемат фалшиви обвинения** (курсив мой), да задържат и осъждат без убедителни доказателства за престъпни действия на лица и групи, които правителството на Ердоган счита за политически противници. Сред тях са журналисти, опозиционни политици, активисти и защитници на правата на човека.

Ноторни са и актовете на преследване спрямо ЛГБТ общността в Република Турция, които се засилват непрестанно в последните години. Така в т. 15 от Резолюция на Европейския парламент от 13 септември 2023г. относно доклада на Комисията за Турция за 2022г. се – **цитирам**: „...изразява загриженост относно широко разпространените изказвания, проповядващи вражда и омраза, и дискриминацията срещу ЛГБТ+ общността; изразява съжаление относно постоянното преследване и тормоз на ЛГБТИ+ лицата, и по-специално използването на насочена срещу ЛГБТИ+ реторика от страна на политици и високопоставени държавни служители, включително президента на републиката; изразява съжаление, че от 2014 г. насам органите са забранили гей парадите в големите градове, включително в Истанбул; припомня, че задълженията на Турция съгласно ЕКПЧ включват отговорност за борба с дискриминацията и насилието срещу ЛГБТИ+ и настоятелно призовава турските органи да изпълнят своите ангажименти и да добавят сексуалната ориентация, половата идентичност и половите характеристики като защитени основания в разпоредбите за борба с дискриминацията“.

Следователно, въззивният съд необосновано и в противоречие с ангажираните в производството доказателства приема, че не се установява общността на хората с различна

сексуална ориентация в държавата на произход на касатора Турция да е силно дискриминирана и подложена масово на преследване както от обществото, така и от недържавни субекти и от държавата. Съдът е следвало да извърши задълбочена преценка на „разпоредбите на закона относно „престъпления срещу обществения морал“, „защита на семейството“ и „противоестественото сексуално поведение“ в Република Турция, единствено бегло споменати в обжалваното решение, така и на същността на дискриминационното законодателство и актове на държавна принуда спрямо представителите на ЛГБТИ общността в държавата. Същевременно в обжалваното решение липсва каквото и да било изследване и обсъждане на възможните **посегателства срещу ЛГБТ лицата в турските институции за изтърпяване на наказание лишаване от свобода**, в които лицето има основателни опасения да се смята, че ще бъде отново въдворено в случая на принудителното му връщане в държавата му на произход.

В противоречие с ангажираните от доверителя ми доказателства и представени в съдебно заседание устни обяснения съдът, обаче, необосновано приема за недоказани и понесените от него тежки посегателства по време на престоя му в местата за лишаване от свобода в Република Турция. Доказателства в тази насока са обективирани в приетата по делото и необсъдена в мотивите на съдебното решение анамнеза от проведеното в гр. Хасково психологично изследване от клиничния психолог Красимира Богданова, съдържаща следните констатации - цитирам: „Жертва на множество изнасилвания – всяка вечер. Изключително трудно преживява всичко това и по негови думи – не е успял да се примири със сексуалното насилие. Потърсил психологическа помощ вследствие на силни панически атаки, изразяващи се в психосоматични прояви – виене на свят, задушаване, стягане в гърдите. Ходил е много пъти до Бърза помощ, но ефекта от лекарствата е временен и на следващия ден паник атаките са същите. Честотата на пристъпите е 2-3 паник атаки на ден. Емоционално е в нива на трайна и поддържаща фаза на посттравматичен шок. Емоционално депресивен, с усещане за безнадеждност“.

Така, съвкупната преценка на изложената от Гьоркем Хуслу бежанска история, води до извода за доказани актове на системно преследване спрямо него по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ, с оглед принадлежността му към определена социална група и изявеното му чрез неговите протестни думи и действия политическо мнение против управлението на президента Ердоган.

Горното обуславя неправилност на обжалваното решение относно достоверността и основателността на бежанската история на Гьоркем Хуслу поради наличието на реална опасност от тежки посегателства спрямо личността му, свързани с унижително отнасяне или наказание, представляващи както основание за предоставяне на статут на бежанец по чл.8, ал.1 ЗУБ, но също така като минимум и основание за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.1, т.2 ЗУБ.

С оглед гореизложеното,

МОЛЯ да постановите решение, с което да отмените Решение № 1198/12.02.2025 год. на Административен съд – Хасково, II състав, адм. дело № 1490/2024г. като неправилно и необосновано със законните от това последици.

Особено искане: Моля да назначите на основание чл.4 ГПК във връзка с чл. 14, ал. 2 АПК преводач от турски език, тъй като доверителят ми не владее български език.

Приложение: препис от жалбата за ответната страна.

С почит:

/адвокат – пълномощник/